

עת"א 9520/02/17 - ניסים לוי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 9520-02-17 לוי נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז ואח'

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
העותר	ניסים לוי
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

1. עתירה ובה מלין העותר על החלטת מפקד מחוז המרכז להפקיע את עבודות השירות אותן היה עליו לבצע, ולהורות על מאסרו של העותר לריצוי יתרת מאסרו.
2. העותר נדון במסגרת ת"פ 40439-01-14 ל- 4 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות אותם היה עליו לרצות במתנ"ס "בית דני" החל מיום 22.3.16.
3. ביום 5.1.17 החליט מפקד מחוז המרכז להורות על הפקעת עבודות השירות בהתאם לסמכותו על פי סעיף 51ט' לחוק העונשין התשל"ז - 1977.
4. לטענת ב"כ העותר, העותר סובל ממספר בעיות רפואיות שהינן תולדה של תאונת דרכים אותה עבר בחודש 3/14, עיקרן כאבים בגב התחתון וברגל השמאלית. כן מגיע העותר מרקע משפחתי מורכב אשר היו לו השלכות ישירות על יכולתו לבצע עבודות השירות כדבעי בתחילה.
5. לטענת בא כוחו, מצבה הכלכלי של משפחת העותר הינו בכי רע בגין חובות שצברה אמו מאז גירושיה מאביו לפני כ- 15 שנים, ועד היום משמש העותר כמשענת כלכלית לאימו ולאחותו הקטינה.
6. בחודש 5/16 כתוצאה מסכסוך קשה, עזב העותר את בית אמו בחולון ועבר להתגורר עם אביו בבית שאן ולטענתו, פנה בבקשה למצוא לו מקום אחר בו יוכל לבצע את עבודות השירות קרוב לבית אביו, אלא שהוא סורב.
7. בחודש אוגוסט 2016 חזר העותר לבית אמו במטרה לבצע את עבודות השירות כנדרש, שובץ לעבודה ב"ברכת הכהן" שם עבד מספר ימים ללא תקלות עד סגירת המקום. לאחר מכן, שובץ ב"בית לשובע" שם לטענתו זכה ליחס מחפיר ומשפיל מצד האחראית. אותה אחראית ביקשה ממנו לבצע עבודה אחרת, הוא ביקש לסיים עבודה קודמת

שעשה ולטענתו היא אמרה לו כי הוא חסר ערך כעובד שירות וגם אם תאמר לו לקפוץ מהגג עליו לעשות זאת.

8. נטען כי העותר חזר ופנה לנציגי המשיב בבקשה לשבצו במקום אחר ופניותיו הטלפוניות למפקח נותרו ללא מענה, בשימוע שנערך לו יום 26.9.16 נתנה לו הזדמנות לשוב לעבודה ובמידת האפשר למצוא לו מקום חלופי אלא שמקום חלופי לא נמצא.

9. העותר המציא מסמכים רפואיים על חלק מן הימים בהם נעדר מעבודות השירות, שטח בשיחות הבירור את מצוקותיו ואת רצונו למלא חובתו, לא התחמק מביצוע עבודות השירות ואף בעברו ביצע של"צ ללא תלונות או תקלות כלשהן.

10. במצב דברים זה עתר ב"כ העותר ליתן לעותר הזדמנות נוספת לבצע את עבודות השירות, לחלופין, לאפשר לו לעבור שימוע נוסף בטרם תינתן החלטה.

11. בכתב התשובה נטען כי העותר הורשע ביום 2.11.14 על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של תקיפה סתם בצוותא, גזר הדין ניתן ביום 1.3.16 ובהתאם לגזר הדין היה עליו לרצות את 4 חודשי עבודות השירות החל מיום 22.3.16.

12. העותר התייצב ביום 22.3.16 להליך קליטה ושובץ ל"בית דני" בת"א.

13. ביום 21.4.16 נערכה לעותר שיחת בירור ראשונה לאחר שנעדר ממקום עבודתו מיום תחילת ריצוי העונש - 22.3.16 ועד ליום 20.4.16.

העותר התייצב והציג תעודת מחלה לתאריכים 28.3.16 - 14.4.16 וטען כי סבל מכאבי גב בשל התאונה שעבר.

14. העותר נדרש להתייצב לבדיקת רופא ביום 2.5.16 אלא שגם לבדיקה זו לא התייצב.

15. ביום 22.5.16 התקיימה שיחה טלפונית עם ב"כ העותר בה סוכם כי העותר יתייצב לשיחת בירור ביום 24.5.16. העותר לא התייצב לשיחת בירור זו.

16. ביום 29.5.16 נשלחה לעותר הזמנה לשימוע ליום 27.6.16.

17. ביום 27.6.16 נערכה לעותר שיחת בירור נוספת עם המפקחת על עבודות השירות, העותר הזהיר בדבר חובתו לבצע את עבודות השירות בהתאם לנהלים עליהם חתם ונמסרה לו הזמנה לשימוע ליום 8.8.16.

18. לאחר שיחת הבירור השנייה עבד העותר מספר ימים בלבד ולאחריהם שב להיעדר מן העבודה ואף לא התייצב לשיחת השימוע ביום 8.8.16.

19. ביום 10.8.16 התייצב העותר לשיחת בירור שלישית, טען ששכח להגיע לשימוע, התנצל וביקש הזדמנות אחרונה, טען כי היו לו בעיות מגורים וביקש לבצע עבודות שירות במקום הקרוב לעיר יפו. העותר הוזהר והובהר לו כי הפרה נוספת של עבודות השירות תגרור הפקעתם והוא זומן לשימוע נוסף ליום 26.9.16.

20. ביום 31.8.16 נערכה לעותר שיחת בירור רביעית עם המפקחת על עבודות השירות, הובהר לו כי המקום בו עבד נסגר והוא לא הגיע לשינוי השובץ. העותר טען שלא התייצב בשל מצב נפשי קשה בעקבות פטירת חברו. הובהר לו כי אם לא יעמוד בתנאים ימצא עצמו מאחורי סורג ובריה והוא הבטיח כי החל מאותה עת יגיע לעבודה ללא כל חריג ויעשה את כל הנדרש כדי להוכיח את עצמו.

21. ביום 11.9.16 נערכה לעותר שיחת בירור חמישית בעקבות העובדה כי לא הצליח להשתלב בשום מקום עבודה, העותר טען כי אינו יכול לעבוד בכל מקום אלא במקום ספציפי בו יבינו אותו. הוצעו לו מספר מקומות לביצוע עבודות שירות, הוא סרב להשתלב בהם וטען שהוא מעדיף להגיע לשימוע ואם יש צורך בכך גם למסר מאחורי סורג ובריה, עזב את שיחת הבירור וביקש להגיע לשימוע.

22. ביום 26.9.16 הומלץ לאפשר לעותר לבצע את עבודות השירות חרף כל האמור מעלה והעותר חתם על זימון לשימוע ליום 19.12.16.

23. העותר לא התייצב לביצוע עבודות השירות חרף ההזדמנות שקיבל ואף לא התייצב לשימוע שנקבע ליום 19.12.16. משכך, התבקשה הפסקת עבודות השירות של העותר.

24. בכתב התשובה נטען כי לגבי הטענה הרפואית אותה העלה העותר - חבלה בגב בעקבות תאונת דרכים, עובדה זו הייתה ידועה לממונה על עבודות השירות עוד בטרם קבלתו של העותר לביצוע עבודות השירות והוא נמצא כשיר לבצען במגבלות הרפואיות ואף שובץ למקום עבודה המאפשר זאת.

25. באשר לטענתו של העותר כי עבר להתגורר עם אביו בצפון נטען בכתב התשובה כי הוא התבקש להגיש תצהיר על מעבר מגורים ושינוי כתובת אך ויתר על כך וטען כי חזר להתגורר במרכז (ראה שיחת הבירור השלישית).

26. העותר שובץ לביצוע עבודות השירות ב"בית לשובע" לאור מגבלותיו הרפואיות והגם שהוצעו לו בשיחת הבירור השלישית מספר מקומות עבודה חלופיים הוא סורב.

27. **דין והכרעה:**

ברע"ב 4973/06 **אדרי נ' מדינת ישראל** נפסק בהאי לישנא:

"ראוי להוסיף ולומר, כי בית משפט זה חזר ועמד על כך שעבודות שירות ניתנות בידי נאשם כפריבילגיה, בתורת חלופה מקלה לעונש מאסר בפועל, שעיקרה קידום תכליות שיקום ומניעת חווייה קשה מנאשם הכרוכה בריצוי מאסר בפועל. עם זאת, מקום שנאשם אינו מבצע את עבודות השירות כראוי, ומראה במעשיו כי הוא אינו מקבל על עצמו את עול האחריות הנלווית לחלופת מאסר זו, כי אז הוא עלול לאבד את הפריבילגיה המיוחדת שניתנה לו, ולהתחייב לרצות את יתרת עונשו במאסר ממש (רע"ב 8646/04 הרץ נ' נציב שירות בתי הסוהר, תק-על 2004(3) 2680, פסקה 6; רע"ב 1871/05 נתאנה נ' הממונה הארצי על עבודות שירות, תק-על 2005(1) 3392, פסקה 5; רע"ב 1885/05 עזאם נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(2) 947, פסקה 6)".

וברע"ב 3275/08 **גליקסמן נ' שב"ס** נפסק כי:

"מושכלות ראשונים הם כי "התייצבות לעבודות שירות אינה ענין שבשיקול דעת אלא עונש שנגזר על אדם אשר יצא חייב בדיון" (רע"ב 6029/06 סרי נ' נציב שירות בתי הסוהר (לא פורסם, 25.7.08)). עבודות שירות אינן ניתנות בידי נאשם אלא כפריבילגיה, בתור חלופה מקלה לעונש מאסר בפועל. מקום שנאשם אינו מבצע את עבודות השירות כראוי, ומראה במעשיו כי אינו מקבל על עצמו את עול האחריות הנלווית לחלופת מאסר זו, לא נותרת ברירה אלא לבטל חלופה עונשית זו ולחייבו לרצות את יתרת עונשו במאסר ממש (רע"ב 8648/04 הרץ נ' נציב שירות בתי הסוהר, פסקה 6 (לא פורסם, 23.9.04); רע"ב 1871/05 נתאנה נ' הממונה הארצי על עבודות שירות, פסקה 5 (לא פורסם, 20.3.05); רע"ב 1885/05 עזאם נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (לא פורסם, 24.4.05))."

אף לעניין בחירת מקום ביצוע עבודות השירות, אין לעובד השירות את הזכות לבחור היכן יבצען.

28. ומן הכלל אל הפרט:

למן המועד בו היה העותר אמור להתחיל לבצע את עבודות השירות ביום 22.3.16, ועד ליום 20.4.16, במשך כחודש ימים, לא ביצע העותר ולו יום עבודה אחד.

האישור הרפואי שהמציא העותר הינו לחלק מן התקופה בלבד (28.3 - 14.4).

לבדיקת הרופא לא התייצב העותר.

לשיחת בירור אליה הוזמן העותר ליום 24.5 לא התייצב העותר.

לשיחת בירור נוספת שנערכה ביום 27.6 התייצב העותר, עבד לאחריה מספר ימים וחדל להתייצב. באותה שיחת בירור קיבל העותר זימון לשימוע ליום 8.8.16 ולא התייצב.

שיחת בירור רביעית נערכה לעותר ביום 31.8.16 במהלכה טען כי לא הגיע לעבודות השירות מאחר וחברו נפטר.

ביום 11.9.16 נערכה שיחת בירור חמישית בה סירב העותר להשתלב במקומות עבודה שהוצעו לו.

ביום 26.9.16, חרף כל המתואר מעלה, הומלץ שהעותר ימשיך בעבודות השירות והוא זומן לשימוע ליום 19.12.16. העותר לא התייצב להמשך עבודות השירות ולא התייצב לשימוע.

עולה, אפוא, כי במשך 9 חודשים מאז תחילת עבודות השירות ביצע העותר 6 ימי עבודות שירות.

העותר הפר שוב ושוב את תנאי עבודות השירות שהוטלו עליו, חזר על ההפרות שוב ושוב חרף אזהרות שהוזהר וניסיונות רבים שנעשו על ידי הממונה לאפשר לו חרף ההפרות לבצען, והראה במעשיו כי אינו מקבל על עצמו את עול האחריות הנלווית לחלופת מאסר זו, ולפיכך אין לו להלין אלא על עצמו.

משכך, החלטת מפקד המחוז בדיון יסודה ואין מנוס מלחייב את העותר לרצות את יתרת עונשו במאסר מאחורי סורג ובריח וכך הנני מורה.

ניתנה היום, כ"ב אדר תשע"ז, 20 מרץ 2017, במעמד העותר,
ב"כ העותר וב"כ המשיבה.